

Taxatie kantoren

In het artikel 'Uni-Invest ontke- tent slag om huurder kantoren' (FD 14 januari) staat een zin die de waarde van taxaties niet beter kan weergeven: 'Zij bedongen voor de portefeuille van zo'n 200 kantoren van slechte kwaliteit een korting van zo'n 40% ten opzichte van de waarde waartegen de kantoren waren getaxeed.' De feitelijke waarde van de kantoren is dus blijkbaar 40% lager dan de taxatiewaarde. Hetgeen alles zegt over de waarde van taxaties in het algemeen. Misschien wordt het tijd dat ook de overheid en de toezichthouders zich gaan realiseren dat je alleen in stabiele markten iets aan taxaties hebt. De enige indicatie van de waarde van kantoren nu is het bedrag dat een koper ervoor zou willen betalen.

Edwin Brugman, Nederhorst den Berg

Van Nieuwkerk

De directie van de Publieke Omroep moet de heer Matthijs van Nieuwkerk laten vertrekken. Dit naar aanleiding van het kleine berichtje in uw zaterdagkrant (19 januari). Ik wens de heer Van Nieuwkerk veel plezier bij de commerciële omroep en hoop dat hem het presenteren van Shownieuws of RTL Boulevard goed zal afgaan.

Tevens moet de regering in Den Haag de gehele Publieke Omroep uit het budget schrappen. In een tijd waarin door de markt een ruime keuze aan televisiezenders wordt geboden en via internet allerlei informatie (al dan niet tegen betaling) beschikbaar is, is een Publieke Omroep zwaar achterhaald. In dat zwaar achterhaalde instituut blijkt men dan ook nog niet de balkenendenorm te kennen

Martijn Koppert, Lelystad

Belang Fyra

In het hoofdredactioneel commentaar van 22 januari staat dat in Frankrijk en Duitsland het vliegtuig in het binnenlands ver-

keer is verdrongen door de trein: 'Nederland is te klein voor zo'n effect maar in het verkeer met België kan een hogesnelheidstrein wel degelijk een grote rol spelen'. Daar ben ik het mee eens. Maar er is nog meer. De Fyra rijdt binnen een halfuur van Rotterdam Centraal naar Schiphol. Daar kan men overstappen op een trein die in zes minuten naar Amsterdam Zuid rijdt. Schiphol kan vanwege de hogesnelheidslijn de status verkrijgen van Rotterdam Airport en de zakencentra van Amsterdam en Rotterdam zouden uitstekend via het spoor verbonden kunnen zijn. Als de Fyra goed presteert zal dat voor Schiphol, Rotterdam en Amsterdam winst betekenen. Om over het terugdringen van files en luchtvervuiling maar niet te spreken.

Jaap van Manen, Amsterdam

Mkb en Reach

Het artikel van Rutger Betlem (FD 17 januari) illustreert de scepsis van het mkb over Reach, dat de markt en het gebruik van chemicaliën binnen de EU reguleert. Reach is niet gericht op, maar houdt wel rekening met het mkb. Zo hanteert ECHA voor het mkb verlaagde registratiekosten. Daarbij zijn de registratieverplichtingen voor chemicaliën afhankelijk van de hoeveelheidsklasse. Bedrijven die in lagere tonnages handelen, hoeven minder informatie aan te leveren en maken dus minder kosten. Verder bieden consortia het mkb vaak een compleet chemical safety report aan met scenario's die kleinere bedrijven niet nodig hebben. Het zelf maken van een rapport op maat kan daardoor voordeliger zijn. In de praktijk wordt echter vaak één tarief gesteld voor deelname aan een dossier, en blijkt de prijsstelling niet altijd eerlijk en transparant te zijn. Toch is deze al in een aantal gevallen succesvol aangevochten. En wie zich goed in Reach verdiept, zal mogelijkheden vinden om kosten te besparen.

Maurits van Kolck, partner bij Ecomatters

lingen gebruikelijke systeem van een doorsneepremie is dat inderdaad zo. Een doorsneepremie is voor alle werknemers, jong en oud, gelijk of een gelijk percentage van het loon. Voor de opbouw van het pensioen zou de premie voor een jongere rekenkundig gezien echter lager kunnen zijn. Dat komt doordat de premie voor een jongere werknemer langere tijd rendement oplevert. De beleggings- tijd voor de oudere werknemer is

voorstel tast echter de fundamen- ten van het huidige solidaire collectieve pensioenstelsel aan. Solidariteit tussen jong en oud is een van de pijlers van het Nederlandse pensioensysteem. Daar is wel discussie over en kritiek op. Er wordt wel een conflict tussen generaties voorgesteld omdat jongeren steeds maar meebetalen voor de goede rechten van oudere werknemers.

Daar verandert men evenwel

lagere pensioenbijdrage voor ou- dere werknemer betekent dat er direct leeftijdsverschillen zal worden gemaakt. Dat is verboden op grond van de Wet gelijke behan-

Pleidooi van AFM betekent dat er direct leeftijdsverschillen wordt gemaakt en dat is verboden bij wet

bedrijfstakpensioenfondsen een leeftijdsdifferentialie premie wettelijk verboden. Bij verplichte bedrijfstakpensioenfondsen is de doorsneepremie verplicht.

Kortom, onderscheid tussen jonge en oude werknemers is juridisch niet mogelijk en een aantasting van de solidariteit.

Prof. dr. Erik Lutjens is hoogle- raar Pensioenrecht aan de Fa- culteit der Rechtsgeleerdheid Vrije Universiteit Amsterdam.

Binnenkort volgt een consulta- tie rond de nadere invulling van de regelgeving voor de API. De pensioenwereld zal dan haar stem moeten laten horen over het voor- nemen van de wetgever de pensi- oefondsenmarkt op te splitsen en concurrentie toe te staan.

Pieter van Rijsbergen en Rode- rick Buys zijn werkzaam als ad- vocaat pensioenrecht bij Hol- land Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP.

Aansprakelijkheid bestuurders verscherpt

Leven van de bestuurder van vennootschappen wordt er niet eenvoudiger op na arrest Hoge Raad

Arnoud van Campen en Matthijs de Werd

Aansprakelijkheid van een vennootschap leidt doorgaans niet direct ook tot aansprakelijk- heid van de bestuurder zelf. Daarvan is alleen sprake in specifieke situaties. Voor het vaststellen van de persoonlijke aansprakelijk- heid van bestuurders gelden verschillende normen. Zo geldt ten opzichte van een curator in een faillissement een andere maatstaf dan voor een bestuurder van een bedrijf die door bijvoorbeeld een relatie van het bedrijf wordt aangesproken. Voor deze laatste cate- gorie gold in de rechtspraak lange tijd dat alléén wanneer de bestuur-

der persoonlijk een 'ernstig ver- wijt' kan worden gemaakt, hij samen met de vennootschap die hij bestuurt aansprakelijk kan zijn ten opzichte van een derde partij. De Hoge Raad heeft op 23 november 2012 echter een arrest ge- wezen waarin de maatstaf van een 'ernstig verwijt' voor de persoonlijke aansprakelijkheid van een bestuurder is losgelaten.

Volgens de Hoge Raad kan een

Bestuurder moet niet alleen waken voor verwijtbaar handelen, maar ook voor ander onrechtmatig gedrag

bestuurder ook aansprakelijk zijn vanwege de schending van een op hem persoonlijk rustende zorg- vuldigheidsverplichting. In dat ge- val gelden de gewone regels van onrechtmatige daad, waardoor de aansprakelijkheid van de bestuur- der eerder kan worden aangenomen. Naast ernstig verwijtbaar handelen moet een bestuurder daardoor ook waken voor anders- zins onrechtmatig handelen. Wanneer onrechtmatige daad zich voordoet, kan de gedupeerde partij schadevergoeding vorderen gebaseerd op het onrechtmatig handelen van de bestuurder.

In het arrest heeft de Hoge Raad bepaald dat een bestuur- der persoonlijk onrechtmatig handelt wanneer deze een 'op

hem persoonlijk rustende zorg- vuldigheidsverplichting' heeft ge- schonden. Het ging hierbij om een Nederlands bedrijf dat als in- termediair optrad bij de aankoop van woningen in Spanje. Enkele kopers van nieuwbouwwoningen aan de Costa Blanca bleken niet juist en volledig te zijn geïnfor- meerd over het risico op de sloop van de woningen wegens het ont- breken van bouwvergunningen. Volgens de Hoge Raad rustte er op de bestuurder van de intermediair een zorgvuldigheidsverplichting om deze kopers adequaat te informeren en te waarschuwen. In zo'n situatie geldt volgens de Hoge Raad dus niet de strengere maatstaf van een 'voldoende ernstig persoonlijk verwijt'.

Voor een bestuurder is het vaak moeilijk om te beoordelen of een norm zich rechtstreeks tot de ven- nootschap richt of (mede) tot hem- zelf. De gevolgen daarvan kunnen echter groot zijn, zo blijkt uit het arrest. Het risico op bestuurders- aansprakelijkheid is hierdoor toe- genomen. Daarbij moet bedacht worden dat bestuurders sinds de invoering van de Flex-bv al een ver- hoogd risico lopen op aansprake- lijkheid wegens onrechtmatige winstuitkeringen. Het leven van de bestuurder van vennootschap- pen wordt er niet eenvoudiger op.

Mr. A.C. van Campen en mr. M.R.A. de Werd zijn advocaat bij Van Iersel Luchtman Advoca- ten.

Brieven over ouderenzorg

Verzorging

Het artikel van Ria Cats over staatssecretaris Martin van Rijn die het mes in de zorg gaat zetten (FD 19 januari), deed mij denken aan de jaren dat mijn vader eind jaren zeventig in het verzorgings- huis waar hij als weduwnaar woonde, zijn eigen bijdrage moest betalen, terwijl collega midden- standers uit zijn dorp, die wat minder zuinig hadden geleefd, gratis onderkomen en verzorging genoten.

Iets soortgelijks dreigt nu ook te gebeuren. Mensen die met het oog op hun oudedagsverzorging reserves hebben opgebouwd, worden nu gestraft. Zij gaan

betalen of moeten bij hun kinde- ren aankloppen, en zij die alles hebben opgemaakt volgens de (te) luxe levensstandaard van onze verzorgingsmaatschappij van de afgelopen jaren, kunnen op een bijdrage van de overheid (blijven) rekenen.

Niet billijk. Hoe staatssecre- taris Van Rijn aan het geld moet komen om te kunnen bezuinigen, is natuurlijk een probleem, maar dit is niet de billijke oplossing.

Niet alle mensen die hulp krij- gen van de thuiszorg hebben dat nodig, zegt onze huishoudelijke hulp, die ook bij Aafje en Favea werkt. Dus er schort wel het een en ander aan de indicatie, waar

scherper naar gekeken kan worden. Dat geldt ook voor de scootmobiel, die om de haverklap vernieuwd kan worden en de rol- lator, waarvan sommige mensen om dezelfde reden er wel een stuk of vier in het traplokaal hebben staan 'want het wordt immers vergoed'.

Jan C. Molenaar, Rotterdam

Zorgcentrum

Naar aanleiding van het artikel over staatssecretaris Van Rijn (FD 19 januari) stel ik de vraag hoeveel procent van de ouderen in een zorgcentrum zitten. Er wordt nu al heel veel mantelzorg door fami-

lieleden verleend aan oude inwo- ners, procentueel weinig ouderen ontvangen volledige professio- nele zorg.

Er moet een andere omslag komen. Waarom bijvoorbeeld kost enkele uren thuiszorg per week € 10.000 tot € 30.000 op jaarbasis? Een verpleegkundige verdient niet eens zo veel meer dan € 30.000 per jaar, de thuis- hulp krijgt misschien € 10 per uur!

Ouderen moeten zelf maar een werkster gaan betalen, als zij dat kunnen. Mijnheer Van Rijn is er zeker mee onbekend dat de thuiszorg inkomensafhankelijk is. Rijke ouderen betalen de thuishulp zelf. Waarom dan geen

eigen werkster? Omdat een be- trouwbare hulp moeilijk te vinden is, er bij ziekte of vakantie geen vervangende hulp is en er meestal zwart betaald moet worden

Mijn voorstel: bouw meer aanleunwoningen bij een zorgcentrum, zodat ouderen vanuit het zorgcentrum hulp kunnen krijgen. De zorgverleners en thuishulp hoeven dan ook niet van hot naar her te rijden, meerdere cliënten wonen vlak bij elkaar. Hier ter plaatse spreekt men al meer dan 10 jaar over de bouw van nieuwe appartementen bij een zorgcomplex, maar gebeurt er niets.

Wally Rijke, Vlaardingen

Hoofdredacteur: Jan Bonjer
Redactie Opinie: Michiel Goudswaard, Louis Hoeks, Rijk Timmer

Opinieartikelen (bij voorkeur 450 woorden) en brieven (max. 200 woorden) sturen naar Opinie, pb 216, 1000 AE Amsterdam, tel. 020-5928.716/467/696, fax 020-5928700, opinie@fd.nl. U geeft toestemming tot publicatie, elektronische (her)publicatie en gebruik in toekomstige exploitatiewijzen. De redactie kan het stuk inkorten. Zie fd.nl/opinie.